

Infocenter

From: Институт за развитие на публичната среда <iped@iped.bg> 16.01.21
Sent: 14 януари 2021 г. 14:32
To: kpv1@parliament.bg; infocenter@parliament.bg
Subject: Становище на ИРПС относно организацията на предстоящите парламентарни избори в ситуация на КОВИД-19
Attachments: Становище-ИРПС-гласуване-в-ситуация-на-КОВИД-19.pdf

Здравейте,

Във връзка с обсъждането на актуални въпроси, свързани с предстоящите парламентарни избори през 2021 г., изпращаме становище на Институт за развитие на публичната среда относно осигуряване на възможност на гражданите, засегнати от КОВИД-19, да упражнят правото си на глас.

Надяваме се, изпратената информация да бъде полезна и в помощ на работата Ви по регламентиране на правила за гласуване в условията на пандемия.

При въпроси и коментари, имаме готовност да предоставим допълнителна информация и необходимата експертиза.

С уважение,
Ива Лазарова

Изпълнителен директор
Институт за развитие на публичната среда

--

Институт за развитие на публичната среда,

София 1000, ул. „Струмица“ 1А, ет. 1,

Т (+359 2) 958 24 33

www.iped.bg

София 1000, ул. Струмица 1А, www.iped.bg
Email: iped@iped.bg

Становище на Институт за развитие на публичната среда във връзка с организацията на предстоящите парламентарни избори в ситуация на КОВИД-19

Предстоящите парламентарни избори поставят пред законодателния орган належащ въпрос, свързан с осигуряването правото на глас на поставените в карантина и болни от КОВИД-19 в страната.

В тази връзка Институт за развитие на публичната среда (ИРПС) - организация, работеща повече от 10 години в сферата на независимото наблюдение на изборния процес в страната с основен фокус върху защитата на изборителните права на гражданите, Ви представя своето становище. С него целим да подкрепим експертния дебат по темата, излагайки анализ и данни, в подкрепа на въвеждането на възможност за гласуване на поставените под карантина избиратели чрез подвижни изборителни кутии.

През изминалата година се проведеха избори в редица страни (29 от които в Европа) в условията на епидемична обстановка. Всички те разработиха мерки, които да ограничат разпространението на коронавируса и да запазят здравето на гражданите по време на изборния процес. Основен проблем, с който трябваше да се справят властите в тези държави, бе осигуряването на право на глас на поставените в карантина и болни от КОВИД-19.

Анализ екипа ни показва, че в международен план през 2020 г. в много от държавите, провели избори, се е практикувало гласуване чрез мобилни секции за хората, поставени под карантина заради коронавирус инфекция. Това се е случило например в Италия, Чехия, Хърватска, Северна Македония¹.

Към 14.01.2021 г. активните случаи на заболели от КОВИД-19 в Република България са 58 425 души. В допълнение, под карантина като контактни лица са поставени още 15 677 души. За да се осигури правото на глас на избиратели, попаднали в тази хипотеза в изборния ден, екипът ни счита, че са необходими минимални законодателни промени.

---

¹ По данни на Държавната изборителна комисия на Република Северна Македония на парламентарните избори, проведени през месец юли 2020 г., най-много гласували има в мобилна секция в гр. Ресен - общо 59 избиратели.

София 1000, ул. Струмица 1А, www.iped.bg
Email: iped@iped.bg

На база разработена симулация („Гласуване с подвижна изборителна секция – симулация” - с нея може да се запознаете на официалната страница на организацията, както и на платформата „Отворен парламент”) от 6-и януари, 2021 г. ИРПС представи необходимия брой подвижни изборителни кутии, в случай, че се допусне изборители поставени в карантина заради КОВИД-19, да гласуват по този начин чрез предварително подаване на заявление по образец по електронен път. Използваната в симулацията информация, съчетава данни от различни институционални източници и обхваща статистика за последните парламентарни избори в страната и актуални данни за активните случаи на КОВИД-19 към съответната дата.

Гласуването с подвижна изборителна кутия съществува в страната, като от тази възможност могат да се възползват изборителите с трайни увреждания, които ги възпрепятстват да дадат своя глас в изборното помещение.

На последните парламентарни избори през 2017 г. общо 5 549 души са гласували в 185 подвижни кутии. Това прави средно по 30 души в мобилна секция. Най-много са гласували по този начин в гр. Върбица (област Шумен) - 88 изборители, а най-малко в секция в гр. Рила (област Кюстендил) - 5 изборители. Изборният ден е бил с продължителност 13 часа или 780 минути. Така при среден брой от 30 души гласували с мобилна секция, необходимото време за един изборител е било 26 минути (най-краткото време за гласуване е било за малко под 9 минути).

В своя анализ ИРПС разгледа необходимия брой мобилни секции при настоящите нива на заболяемост и време за гласуване от 20 или от 30 минути, в което се включва подаването на глас, пътуването от адрес до адрес, подготовката на екипа в подвижната комисия, в т.ч. и необходимите за дезинфекция действия.

Ако към датата на изборите заболяемостта се понижи и достигне нивата от края на месец септември – 20 000 души, а необходимото време между два адреса е 20 минути, то ще са нужни не повече от 500 подвижни изборителни кутии, за да може всички поставени под карантина да гласуват. Тази хипотеза предполага и всички те изрично да са обявили желанието си да използват подвижна кутия.

Към настоящия момент данните ясно показват, че заболелите от вируса са концентрирани предимно в няколко от големите областни градове - София, Бургас, Стара Загора, Варна и Пловдив. Именно в тях ще трябва да се разположат и основната част от мобилните секции. С основание може да се очаква обаче, че поради по-голямата гъстота на населението, до тези изборители ще се достига по-бързо и това ще доведе до по-малък брой необходими подвижни секции. В

София 1000, ул. Струмица 1А, www.iped.bg
Email: iped@iped.bg

допълнение, може да добавим и че в едно домакинство често има повече от един заболял и/или поставен под карантина, което при подходяща организация би намалило значително времето за работата на комисиите.

Институт за развитие на публичната среда счита, че подаването на заявление за гласуване с подвижна избирателна кутия, предвидена за лица поставени под карантина, следва да се извършва в срок до 24 часа преди изборния ден. Това заявление може да се подава и в електронна форма, каквато е практиката в момента за избирателите с трайни увреждания. По този начин ще се осигури максимална възможност за участие на всички избиратели.

За да се удостовери, че избирател е поставен под карантина, а и да се избегне двойно гласуване, съответната регионална здравна инспекция трябва да подава необходимата актуална информация до общинските администрации по населените места, в които се води регистър на населението. Така избирателят ще фигурира само в списъка за гласуване с подвижна избирателна кутия.

